

СИТУАЦІЯ ІЗ ДОТРИМАННЯМ ПРАВ ВПО ТА ПОСТРАЖДАЛИХ ВІД КОНФЛІКТУ ОСІБ

ДАЙДЖЕСТ БФ «ПРАВО НА ЗАХИСТ» ЗА ЛИПЕНЬ 2018

2 200 надано первинних юридичних консультацій

1 705 бенефіціарів отримали первинну юридичну допомогу

498 справ знаходиться на розгляді у судах

Судові справи за видами звернень

74% соціальні виплати / пенсії

14% особиста документація

7% житло, земля, майно – окрім військової окупації

1% працевлаштування

1% реєстрація ВПО

1% доступ до адекватного житла

1% возз'єднання сім'ї

1% право на життя, свободу та безпеку

2 170 осіб отримали інформацію щодо різних аспектів захисту

496 моніторингових візитів

210 відвіданих населених пунктів

Адвокаційні ініціативи

6 національних адвокаційних ініціатив

15 місцевих адвокаційних ініціатив

ГОЛОВНЕ

Рішення Апеляційного суду щодо Постанови № 365 Кабінету Міністрів України (КМУ) не виконується. Управління соціального захисту населення (УСЗН) здебільшого продовжують здійснювати візити до внутрішньо переміщених осіб (ВПО) перш ніж відновити соціальні та пенсійні виплати.

Більшість справ про призупинення пенсії, що зараз є в судах, розглядатимуться після винесення Великою Палатою Верховного Суду рішення в зразковій справі БФ «Право на захист» (Верховний Суд завершив

розгляд зразкової справи щодо оскарження припинення виплати пенсії та її поновлення пенсіонеру-ВПО та ухвалив рішення, яким задовольнив позовні вимоги в повному обсязі й зобов'язав поновити виплату пенсії пенсіонерці з квітня 2017 року). Слухання відбудеться 4 вересня.

БФ «Право на захист» підготував моніторинговий [звіт щодо причин та умов перетинчу лінії зіткнення \(ЛЗ\) через контрольні пункти в'їзду-виїзду \(КПВВ\) за січень-червень 2018 р.](#)

Реєстрація ВПО та персональна документація

Починаючи з березня зростає загальна кількість офіційно зареєстрованих ВПО: 1 516 246 осіб станом на 30 липня 2018 року проти 1 512 755 на 25 червня 2018 року. Здебільшого зростання відбувається через перереєстрацію тих ВПО, чиї довідки були скасовані; переміщення людей з інших районів та областей; а також первинну реєстрацію для отримання/оновлення паспортів або первинних заяв на виплату пенсій.

Деякі УСЗН як і раніше встановлюють додаткові вимоги до реєстрації ВПО, що створює умови для зловживань та корупції. Єдина інформаційна база ВПО (ЄІБД) працює доволі добре з короткочасними перебоями через погане інтернет з'єднання.

Злиття ЄІБД та автоматизованої системи оброблення персональної документації (що використовується для призначення виплат), раніше анонсоване Міністерством

соціальної політики в липні, не відбулося. Злиття баз дозволить оптимізувати роботу УСЗН.

БФ «Право на захист» продовжує ідентифікувати осіб під загрозою безгромадянства, які мають паспорти СРСР або взагалі не мають жодних документів. Отримання українських паспортів для цих людей є складним та трудомістким і можливе лише через суди.

У липні зафіксовані додаткові вимоги щодо ідентифікації. Деякі співробітники Державної міграційної служби (ДМС) у Донецькій області в усній формі відмовляються приймати паспорти для оновлення фотографій від жителів неконтрольованих Урядом України територій (НКУУТ), які не надали достатньої документації для ідентифікації. Ці люди мають повернутися до НКУУТ для отримання документів або пошуку свідків, що може бути складно із простроченим паспортом.

КПВВ «Станиця-Луганська»

Ця публікація була розроблена за підтримки Агентства ООН у справах біженців (UNHCR) у рамках проекту «Адвокація, захист та правова допомога ВПО».

Соціальні виплати й пенсії

Згідно з рішенням Верховного Суду України щодо постанови КМУ №365, перевірки місця проживання ВПО суперечать українському законодавству. Водночас не була скасована необхідність складання акту обстеження побутово-житлових умов.

Як наслідок, більшість УСЗН продовжують проводити перевірки місць реєстрації, щоби відновити соціальні та пенсійні виплати, а деякі УСЗН (здебільшого в Донецькій області та м. Бердянську Запорізької області) призупинили всі або деякі види перевірок (списки системи «Аркан» та списки призупинення виплат Управління

Пенсійного фонду України (УПФУ)). Останнє призвело до подальшого призупинення виплат.

Загалом, УСЗН наполягають на необхідності подальшого внесення змін до Постанови КМУ №365 щодо скасування верифікаційних перевірок та відповідних актів.

У деяких населених пунктах через довгі черги (Слов'янськ та Лиман Донецької області, м. Северодонецьк Луганської області) доступ до послуг УПФУ все ще обмежений. Це провокує конфлікти серед пенсіонерів (як ВПО, так і членів приймаючої громади) та перешкоджає доступу до послуг.

Спостерігалися довгі черги у відділеннях «Ощадбанку» в м. Станиця Луганська: у черзі перебувало до 80 осіб, а в черзі за складенням списком — до 500. Траплялися порушення під час фізичної ідентифікації пенсіонерів із числа ВПО у відділеннях «Ощадбанку» Донецької області та Запоріжжя у вигляді нав'язування платних послуг (страхування, зміна ПІН-коду тощо).

З огляду на зміну процедури надання субсидій, ВПО стикнулися з новими труднощами, адже тепер потрібно надавати інформацію про доходи сім'ї. Часто це є проблемою для ВПО, адже члени родини деяких із них перебувають на НКУУТ.

Захист дітей

ВПО та інші особи, що постраждали внаслідок конфлікту, продовжують звертатися за статусом дітей, які постраждали внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів (дітей, постраждалих від конфлікту) переважно в Донецькій та Луганській областях. Деякі Служби у справах дітей та Центри соціальних служб встановлюють додаткові вимоги: звернення до поліції та криміналістичну експертизу, довідку з міської/селищної ради про підтвердження місця проживання в населеному пункті під час антитерористичної операції. Деякі центри соціальних служб активно підвищують рівень обізнаності про можливість отримання статусу постраждалої від конфлікту дитини, що призводить до

збільшення кількості звернень щодо отримання статусу. Водночас процес ускладнюється через нестачу персоналу та фінансування домашніх візитів у села.

2 липня на засіданні робочої групи Міністерства соціальної політики було розглянуто питання щодо необхідності розробки методичних рекомендацій для надання статусу дитини, що постраждала внаслідок конфлікту. За результатами засідання БФ «Право на захист» надав пропозиції, які мають бути викладені в даних методичних рекомендаціях.

У колективних центрах батьки часто залишають дітей-ВПО на самоті. Це підвищує ризик нещасних випадків та інших інцидентів.

КПВВ «Майорське»

Свобода пересування

Кількість людей, що перетинають лінію зіткнення, залишається великою. Суттєво зросла кількість людей, які перетинали КПВВ. До цього призвели сезон відпусток та близькість до морського узбережжя. Час від часу довгі черги спостерігалися на інших КПВВ. Наприклад, 11 липня через ретельну перевірку особистих речей Державною фіскальною службою та недостатню кількість персоналу на КПВВ «Станиця Луганська» спостерігалася черга з 2500 людей. На КПВВ «Мар'їнка» та КПВВ «Майорське» кілька разів спостерігалися черги в буферній зоні через нестачу громадського транспорту та перебої з електропостачанням.

Через спекотну погоду люди продовжують страждати від ускладнення здоров'я: сонячні та теплові удари й навіть смерть. Попит на медичну допомогу на КПВВ, особливо після 15:00, залишається високим. 19 липня на КПВВ «Станиця Луганська» помер літній чоловік.

Недостатня кількість навісів від сонцю/дощу та погані умови в громадських вбиральнях залишаються серйозними проблемами на КПВВ, оскільки вони впливають на умови очікування, здоров'я та гідність людей, що перетинають ЛЗ.

Представники Координаційної групи на КПВВ «Майорське» отримали інструкції щодо прискореного подовження дозволів на перетин для людей старше 80 років.

Серед позитивних змін на КПВВ:

- (1) встановлення намету Міжнародного Комітету Червоного Хрест на нульовому блок-пості КПВВ «Мар'їнка»;
- (2) встановлення модуля замість палатки для лікаря проекту «Лінія життя» на КПВВ «Станиця Луганська»;
- (3) інформаційні стенди розкладом руху автобусів були встановлені на КПВВ «Майорське» з боку НКУУТ;
- (4) резервуар для води був переміщений ближче до виходу на боці КУУТ на КПВВ «Майорське», що робить його більш доступним.

Адвокація

5 липня на засіданні Комітету Верховної Ради України розглядалося питання доступу українських громадян із НКУУТ до пенсій. Під час засідання була використана інформація, надана БФ «Право на захист».

У результаті адвокаційної діяльності БФ «Право на захист» та інших громадських організацій, у проекті Постанови Кабінету Міністрів України щодо перевезення товарів через лінію зіткнення передбачено створення переліку товарів, заборонених для перевезення, замість наявного переліку товарів, дозволених для перевезення. Необхідні подальші зусилля для забезпечення прийняття цього переліку Міністерством із питань тимчасово окупованих територій та ВПО.

18 липня у посольстві Чеської Республіки відбулася зустріч БФ «Право на захист» із дипломатами Бельгії, Польщі, Франції та ін. щодо питання компенсації за пошкоджене або зруйноване майно та правову невизначеність, спричинену Законом про реінтеграцію Донбасу. Очікується, що дипломати піднімуть ці питання з українськими урядовцями.

Зміст матеріалу є виключно відповідальністю БФ «Право на захист» та не може використовуватися, щоб відобразити точку зору Агентства ООН у справах біженців (UNHCR).

БФ «Право на захист» у партнерстві з HIAS – українська некомерційна організація, яка займається захистом прав людини вразливих категорій мігрантів – біженців, вимушених переселенців, осіб без громадянства та осіб, які перебувають під ризиком безгромадянства та без документів.

🌐 r2p.org.ua

✉ pr@r2p.org.ua

✉ vpl.pravo@r2p.org.ua

📘 [right2protection](https://www.facebook.com/right2protection)

🐦 [R2Protection](https://twitter.com/R2Protection)

📌 [R2Protection](https://www.instagram.com/R2Protection)

☎️ +38 (099) 507 50 90

☎️ +38 (094) 905 67 64

☎️ +38 (098) 597 64 72

☎️ +38 (063) 496 80 88